

ด่วนที่สุด

ที่ นร ๑๑๑๒/ ๙๕๑

สำนักงานสภาพัฒนาการ
เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
๙๖๒ ถนนกรุงเกษม กรุงเทพฯ ๑๐๑๐๐

๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔

เรื่อง ความก้าวหน้าของยุทธศาสตร์ชาติและแผนการปฏิรูปประเทศ ณ เดือนมกราคม ๒๕๖๔

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาบันทึกข้อความ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
ด่วนที่สุด ที่ นร ๑๑๑๒/๗๓๐ ลงวันที่ ๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔

ด้วย พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี ในฐานะประธานกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ ได้เห็นชอบให้สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ในฐานะสำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติและคณะกรรมการปฏิรูปประเทศ เสนอเรื่อง ความก้าวหน้าของยุทธศาสตร์ชาติ และแผนการปฏิรูปประเทศ ณ เดือนมกราคม ๒๕๖๔ รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย เพื่อให้คณะกรรมการรัฐมนตรีทราบ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะกรรมการรัฐมนตรี

เรื่องดังกล่าวเข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะกรรมการรัฐมนตรีตามมาตรา ๔ (๑๒) แห่งพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะกรรมการรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ และพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ และพระราชบัญญัติแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ พ.ศ. ๒๕๖๐ ได้กำหนดให้สำนักงานฯ เป็นฝ่ายเลขานุการของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติและคณะกรรมการปฏิรูปประเทศ โดยนายกรัฐมนตรีในฐานะประธานกรรมการยุทธศาสตร์ชาติได้เห็นชอบให้เสนอคณะกรรมการรัฐมนตรีรับทราบ

๒. สารสำคัญ

สำนักงานฯ ขอรายงานความก้าวหน้าของยุทธศาสตร์ชาติและแผนการปฏิรูปประเทศ ณ เดือนมกราคม ๒๕๖๔ โดยมีสรุปสาระสำคัญ ดังนี้

๒.๑ ความก้าวหน้ายุทธศาสตร์ชาติและการขับเคลื่อนแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติไปสู่การปฏิบัติ เมื่อวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๖๓ คณะรัฐมนตรีมีมติมอบหมายให้สำนักงานฯ เร่งจัดทำคู่มือการจัดทำแผนระดับต่าง ๆ (Handbook) ที่มีคำอธิบายที่ชัดเจน เข้าใจง่าย ให้แล้วเสร็จโดยเร็ว พร้อมทั้งให้ชี้แจงทำความเข้าใจแก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้สามารถปฏิบัติได้อย่างถูกต้องและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ทั้งนี้ ให้เสนอคู่มือดังกล่าวต่อคณะกรรมการรัฐมนตรีเพื่อทราบก่อนด้วย โดยขณะนี้สำนักงานฯ อยู่ระหว่างดำเนินการจัดทำคู่มือดังกล่าว โดยมีเนื้อหาสรุปสาระสำคัญ ดังนี้

๒.๑.๑ ระดับของแผน ที่จำแนกแผนออกเป็น ๓ ระดับ มียุทธศาสตร์ชาติเป็นแผนระดับที่ ๑ โดยแปลงยุทธศาสตร์ชาติไปสู่การปฏิบัติผ่านการถ่ายทอดเป้าหมายและประเด็น

/ยุทธศาสตร์ชาติ...

ยุทธศาสตร์ชาติสู่แผนระดับที่ ๒ ประกอบด้วย แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (แผนแม่บทเฉพาะกิจภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติอันเป็นผลมาจากสถานการณ์โควิด-19 พ.ศ. ๒๕๖๔ – ๒๕๖๕) แผนการปฏิรูปประเทศ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ และแผนระดับที่ ๓ ประกอบด้วย แผนปฏิบัติการด้าน... แผนปฏิบัตินโยบาย (รายปี และราย ๕ ปี) และแผนอื่น ๆ ทั้งนี้ แผนต่าง ๆ ที่จัดทำโดยหน่วยงานของรัฐจะเป็นแผนระดับที่ ๓ ทั้งหมด โดยมีแผนปฏิบัตินโยบายเป็นแผนระดับที่ ๓ หลัก ในการแปลงยุทธศาสตร์ชาติและแผนระดับที่ ๒ ไปสู่การปฏิบัติ

๒.๑.๒ หลักการในการจัดทำและเสนอแผนต่อคณะรัฐมนตรี (๑) กรณีมีกฎหมายกำหนดให้จัดทำและเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาแผนก่อนการประกาศใช้ ให้หน่วยงานดำเนินการจัดทำแผนตามกฎหมาย โดยให้ถือว่าพระราชกฤษฎีกาเป็นกฎหมายลำดับศักดิ์สุดท้าย (๒) กรณีไม่มีกฎหมายกำหนดให้จัดทำแผน ให้หน่วยงานพิจารณาความจำเป็น ซึ่งหากพบว่ายังมีความจำเป็นต้องจัดทำและเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณา/ทราบ และ (๓) กรณีที่เป็นการดำเนินการจัดทำแผนผ่านกลไกทางบริหาร โดยแผนต้องเป็นประเด็นการพัฒนาที่สำคัญและส่งผลกระทบต่อบรรลุเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติ รวมทั้งไม่ใช่การดำเนินการที่มีลักษณะเป็นการกิจปกติ ทั้งนี้ แผนระดับที่ ๓ ทุกแผนที่เสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณา/ทราบต้องส่งมายังสำนักงานฯ พิจารณาก่อนส่งตามขั้นตอนการเสนอแผนเข้าสู่การพิจารณาของคณะรัฐมนตรี ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๖๐ และวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๖๓

๒.๑.๓ สาระสำคัญของแผนปฏิบัติการด้าน... ต้องมีองค์ประกอบและหลักเกณฑ์ตามที่สำนักงานฯ กำหนด โดยต้องมีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ และแผนระดับที่ ๒ และควรกำหนดองค์ประกอบ เช่น มาตรการ กลยุทธ์ เป้าหมาย และตัวชี้วัด ที่แสดงถึงการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติและแผนระดับที่ ๒ ให้สามารถบรรลุเป้าหมายได้อย่างเป็นรูปธรรม โดยต้องมีการกำหนดระยะเวลาการดำเนินงานของแผนที่สอดคล้องกับช่วงเวลาของแผนแม่บทฯ เป็นห้วงละ ๕ ปี ได้แก่ ปี ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐ ๒๕๗๑ - ๒๕๗๕ และ ๒๕๗๖ - ๒๕๘๐ เพื่อให้การดำเนินการและการติดตามประเมินผลสอดคล้องกับแผนแม่บทฯ ทั้งนี้ แผนปฏิบัติการทุกแผนหากไม่มีบทบัญญัติของกฎหมายกำหนดชื่อไว้อย่างชัดเจน ให้ใช้ชื่อว่า แผนปฏิบัติการด้าน... (พ.ศ. ....-....) เท่านั้น

๒.๑.๔ ให้ทุกหน่วยงานนำแผนระดับที่ ๓ ที่ประกาศใช้แล้ว เข้าระบบ eMENSUR ตามแนวทางและขั้นตอนที่สำนักงานฯ กำหนด ซึ่งประกอบด้วย (๑) แผนปฏิบัติการด้าน... (๒) แผนปฏิบัตินโยบายรายปี และราย ๕ ปี (๓) แผนอื่น ๆ ของหน่วยงานของรัฐที่มีกฎหมายระบุให้ใช้ชื่อนั้น ๆ และ (๔) รายงานผลสัมฤทธิ์ของแผนปฏิบัตินโยบายรายปี

ทั้งนี้ เมื่อดำเนินการแล้วเสร็จสำนักงานฯ จะเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบ และเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผ่านทางเว็บไซต์สำนักงานฯ ต่อไป

๒.๒ ความก้าวหน้าแผนการปฏิรูปประเทศ

การขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศสู่การปฏิบัติ มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๘ ธันวาคม ๒๕๖๓ เห็นชอบแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) และแนวทางการขับเคลื่อนฯ โดยปัจจุบันอยู่ระหว่างนำเสนอรายงานต่อรัฐสภาทราบ เพื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษาและใช้บังคับต่อไป ดังนั้น เพื่อให้การปฏิรูปประเทศบรรลุผลสัมฤทธิ์ได้ตามเป้าประสงค์ภายในกรอบระยะเวลาของกฎหมายที่กำหนดระยะเวลาสิ้นสุดไว้ในปี ๒๕๖๕ นับจากนี้ไปอีก ๒ ปีข้างหน้าจะมุ่งเน้นและให้ความสำคัญกับการดำเนินงานตามกิจกรรมปฏิรูปที่จะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อประชาชน

อย่างมีนัยสำคัญ (Big Rock) ที่กำหนดไว้ในแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) โดยให้หน่วยงาน ผู้รับผิดชอบรับเรื่องและประเด็นปฏิรูปอื่น ๆ ของแผนการปฏิรูปประเทศฉบับเดิมที่ไม่ได้นำมากำหนดเป็น กิจกรรม Big Rock ไปดำเนินงานเป็นภารกิจปกติของหน่วยงานคู่ขนานกันไป โดยมีแผนขับเคลื่อน กิจกรรมปฏิรูปที่จะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ (Big Rock) เป็นเครื่องมือในการกำกับ ติดตามการดำเนินงานให้เป็นไปตามเป้าหมายและระยะเวลาที่กำหนด โดยให้หน่วยงานผู้รับผิดชอบหลักตามแผนขับเคลื่อนฯ ระบุ (๑) หน่วยงานร่วมดำเนินการ เพื่อกำหนด ผู้มีส่วนร่วมให้ชัดเจน (๒) เป้าหมายย่อย (๓) ระยะเวลาที่แล้วเสร็จ เพื่อกำหนดผลผลิตที่เป็นรูปธรรม ของการดำเนินการตามขั้นตอนและระยะเวลา และ (๔) โครงการและการดำเนินงานที่ส่งผลต่อ เป้าหมายของกิจกรรม Big Rock ทั้งนี้ หน่วยงานผู้รับผิดชอบหลักได้ส่งแผนขับเคลื่อนฯ กลับมายัง สำนักงานฯ แล้วเมื่อวันที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๖๔ เพื่อสำนักงานฯ รวบรวมเสนอคณะกรรมการปฏิรูป ประเทศแต่ละด้านพิจารณาให้ความเห็นชอบแผนขับเคลื่อนฯ แล้วเสร็จภายในเดือนมกราคม ๒๕๖๔ ซึ่งจะได้นำเสนอคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติพิจารณาให้ความเห็นชอบในวันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ และ นำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาสั่งการหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป นอกจากนี้ สำนักงานฯ จะนำข้อมูล รายละเอียดของแผนขับเคลื่อนฯ เข้าสู่ระบบ eMENSRC เพื่อเป็นข้อมูลตั้งต้นให้หน่วยงานผู้รับผิดชอบ หลักและหน่วยงานร่วมดำเนินการใช้ในการบันทึกรายละเอียดข้อมูลโครงการ/การดำเนินงานประจำปี งบประมาณ ๒๕๖๔ ที่กำหนดไว้ภายใต้แผนขับเคลื่อนกิจกรรม Big Rock สำหรับใช้ในการติดตามผล การดำเนินการ โดยให้หน่วยงานรายงานผลในทุกสิ้นไตรมาส ซึ่งจะช่วยให้เห็นถึงความสำเร็จของ การดำเนินการตามขั้นตอนและวิธีการของกิจกรรม Big Rock ภายใต้แผนการปฏิรูปประเทศแต่ละด้าน และใช้ในการรายงานความคืบหน้าในการดำเนินงานตามแผนการปฏิรูปประเทศตามมาตรา ๒๗๐ ของ รัฐธรรมนูญฯ ต่อไป

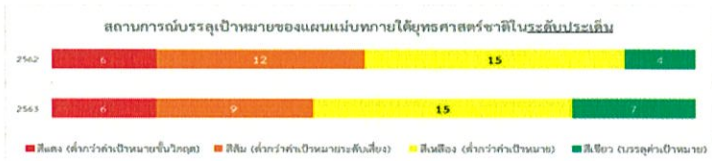
๒.๓ การติดตาม ตรวจสอบ และการประเมินผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ และแผนการปฏิรูปประเทศ

รายงานสรุปผลการดำเนินการประจำปีตามยุทธศาสตร์ชาติและ ตามแผนการปฏิรูปประเทศ พระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ และ พระราชบัญญัติแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ พ.ศ. ๒๕๖๐ กำหนดให้สำนักงานฯ จัดทำรายงานสรุปผลการดำเนินการประจำปีตามยุทธศาสตร์ชาติและตามแผนการปฏิรูปประเทศ เสนอต่อคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ คณะรัฐมนตรี หัวหน้าหน่วยงานในฝ่ายนิติบัญญัติ ฝ่ายตุลาการ องค์กรอิสระ องค์กรอัยการ และรัฐสภาทราบภายใน ๙๐ วันนับแต่วันที่ได้รับรายงานจากหน่วยงาน โดย รายงานดังกล่าวอย่างน้อยต้องระบุความก้าวหน้าของการดำเนินการ ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ ในการดำเนินการ ทั้งนี้ ในส่วนการปฏิรูปประเทศต้องเสนอต่อที่ประชุมร่วมประธานกรรมการปฏิรูป ประเทศเพื่อให้ความเห็นชอบก่อนด้วย ทั้งนี้ เมื่อวันที่ ๒๗ มกราคม ๒๕๖๔ ที่ประชุมร่วมประธานกรรมการ ปฏิรูปประเทศทุกคณะ ในคราวประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๖๔ ได้มีมติเห็นชอบรายงานสรุปผลการดำเนินการ ตามแผนการปฏิรูปประเทศ ประจำปี ๒๕๖๓ ซึ่งสำนักงานฯ จะได้นำส่งรายงานสรุปผลการดำเนินการ ตามยุทธศาสตร์ชาติและตามแผนการปฏิรูปประเทศประจำปี ๒๕๖๓ ไปยังหน่วยงานตามที่กฎหมาย กำหนด โดยสรุปความก้าวหน้า ความท้าทาย และการดำเนินการในระยะต่อไป ดังต่อไปนี้

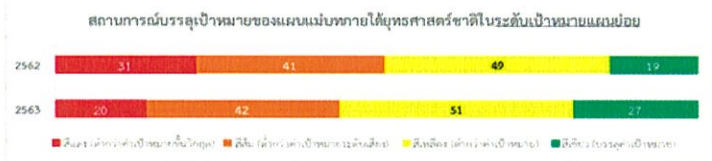
๒.๓.๑ รายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติประจำปี ๒๕๖๓

๑) ความก้าวหน้า จากการประเมินสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติทั้ง ๒๓ ประเด็น ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๓ โดยใช้ข้อมูลการดำเนินงาน/โครงการ ที่หน่วยงานได้มีการนำเข้าไปในระบบ eMENSCR ณ เดือนพฤศจิกายน ๒๕๖๓ พบว่า สถานการณ์ในการบรรลุเป้าหมายระดับประเด็นของทั้ง ๓๗ เป้าหมาย มีการพัฒนาในทิศทางที่ดีขึ้นเมื่อเทียบกับปี ๒๕๖๒ โดยมีการปรับเปลี่ยนสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายระดับเสี่ยง (สีส้ม) มาเป็นระดับต่ำกว่าค่าเป้าหมาย (สีเหลือง) และระดับบรรลุค่าเป้าหมาย (สีเขียว) โดยในปี ๒๕๖๓ เป้าหมายระดับประเด็นส่วนใหญ่มีสถานการณ์

การบรรลุเป้าหมายที่ต่ำกว่าเป้าหมายที่กำหนดในปี ๒๕๖๕ (สีส้มและสีเหลือง) โดยมีเป้าหมายระดับประเด็นที่บรรลุตามค่าเป้าหมายที่กำหนดในปี ๒๕๖๕ แล้ว (ค่าสีเขียว) จำนวน ๗ เป้าหมาย มีเป้าหมายระดับประเด็นที่บรรลุตามค่าเป้าหมายในระดับวิกฤต (ค่าสีแดง) จำนวน ๖ เป้าหมายของระดับประเด็น ขณะที่เป้าหมายระดับประเด็นอีกจำนวน ๒๔ เป้าหมาย เป็นเป้าหมายที่ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย ซึ่งคาดว่าจะสามารถดำเนินการให้บรรลุเป้าหมาย

ได้อย่างเป็นรูปธรรม (ค่าสีส้มและสีเหลือง) โดยจำแนกเป็นเป้าหมายที่มีสีแดงสถานะสีเหลือง จำนวน ๑๕ เป้าหมาย และสีส้ม จำนวน ๙ เป้าหมาย และหากพิจารณาในระดับเป้าหมายของแผนแม่บทย่อยรวม ๑๔๐ เป้าหมาย พบว่า มีเป้าหมายที่บรรลุตามที่กำหนดไว้ในปี ๒๕๖๕ (ค่าสีเขียว) แล้ว จำนวน ๒๗ เป้าหมาย (ร้อยละ ๑๙.๒๙ ของเป้าหมายแผนย่อยทั้งหมด) เพิ่มขึ้นจากปี ๒๕๖๒ ที่มีจำนวน ๑๙ เป้าหมาย (ร้อยละ ๑๓.๖ ของเป้าหมายแผนย่อยทั้งหมด) ขณะที่ ๙๓ เป้าหมายยังคงมีสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายในระดับที่ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย แต่คาดว่าจะสามารถบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ในปี ๒๕๖๕ ประกอบด้วย เป้าหมายที่มีสถานการณ์บรรลุเป้าหมายเป็นสีเหลือง จำนวน ๕๑ เป้าหมาย (ร้อยละ ๓๖.๔๓) และสีส้ม จำนวน ๔๒ เป้าหมาย (ร้อยละ ๓๐) และยังคงเป็นเป้าหมายที่ต่ำกว่าค่าเป้าหมายในระดับวิกฤตที่มีสีแดง รวม ๒๐ เป้าหมาย (ร้อยละ ๑๔.๒๙ ของเป้าหมายแผนย่อยทั้งหมด) อย่างไรก็ตาม จำนวนเป้าหมายในระดับวิกฤตที่มีสีแดงในปี ๒๕๖๓ มีจำนวน ๒๐ เป้าหมาย ซึ่งน้อยกว่าปี ๒๕๖๒ ที่มีจำนวน ๓๑ เป้าหมาย

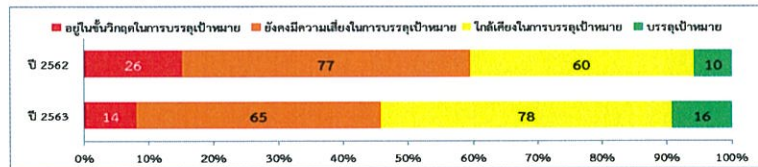
ข้อมูลเพิ่มเติม
รายงานสรุปผลการดำเนินการ
ตามยุทธศาสตร์ชาติประจำปี ๒๕๖๓

๒) ประเด็นท้าทาย ได้แก่ (๑) การกำหนดการมีส่วนร่วมสนับสนุนของโครงการต่อการบรรลุผลลัพธ์การพัฒนาตามเป้าหมายแผนแม่บทฯ ที่เป็นหนึ่งในประเด็นท้าทายสำคัญต่อเนื่องมาจากปี ๒๕๖๒ ซึ่งส่งผลต่อประสิทธิภาพการประเมินผลของโครงการ (๒) การบูรณาการระหว่างหน่วยงานเจ้าภาพประเด็นแผนแม่บทฯ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อขับเคลื่อนเป้าหมายของแผนแม่บทฯ เนื่องจากกระบวนการดำเนินงานร่วมกันยังไม่สามารถบูรณาการกันอย่างแท้จริง (๓) การขับเคลื่อนโครงการ/การดำเนินงาน ให้เป็นไปตามแผนการดำเนินงาน เนื่องจากการแพร่ระบาดของโควิด-19 ทำให้การดำเนินการตามแผนการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐหรือภาคส่วนที่เกี่ยวข้องเกิดปัญหาอุปสรรคหลายประการ และ (๔) การดำเนินงานที่มุ่งเน้นการบรรลุตัวชี้วัดของหน่วยงานมากกว่าการบรรลุเป้าหมายการพัฒนา

๓) การดำเนินการในระยะต่อไป ได้แก่ (๑) บุคลากรของหน่วยงานของรัฐจะต้องศึกษาและทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการของแผน ๓ ระดับ รวมถึงการถ่ายทอดไปสู่การปฏิบัติตามหลักความสัมพันธ์เชิงเหตุและผล (Causal Relationship : XYZ) โดยเฉพาะในส่วนของการจัดทำแผนระดับที่ ๓ ในส่วนของแผนปฏิบัติการด้าน... และการจัดทำโครงการ/การดำเนินงานต่าง ๆ ที่จะสามารถส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติได้อย่างเป็นรูปธรรม บนฐานข้อมูลเชิงประจักษ์ (๒) การจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีเพื่อเป็นแผนระดับ ๓ หลักในการแปลงยุทธศาสตร์ชาติและแผนแม่บทฯ ไปสู่การปฏิบัติ (๓) การใช้ระบบ eMENSOCR เป็นระบบติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินการในทุกระดับอย่างแท้จริง

๒.๓.๒ รายงานสรุปผลการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศ ประจำปี ๒๕๖๓

๑) ความก้าวหน้า แผนการปฏิรูปประเทศทั้ง ๑๒ ด้าน ประกอบด้วย ๑๗๓ เรื่องและประเด็นปฏิรูป โดยสามารถสรุปสถานะการบรรลุเป้าหมายของเรื่องและประเด็นปฏิรูปประจำปี ๒๕๖๓ ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับปี ๒๕๖๒ จะเห็นได้ว่าสถานการณ์บรรลุเป้าหมายของเรื่องและประเด็น

ปฏิรูปมีแนวโน้มที่ดีขึ้น โดยมีจำนวนเรื่องและประเด็นปฏิรูปที่มีสถานะบรรลุเป้าหมาย จำนวน ๑๖ เรื่อง ซึ่งเพิ่มขึ้นจากปี ๒๕๖๒ ที่มีจำนวน ๑๐ เรื่อง และจำนวนเรื่องและประเด็นปฏิรูปที่อยู่ในขั้นวิกฤต จำนวน ๑๔ เรื่อง ซึ่งลดลงจากปี ๒๕๖๒ ที่มีจำนวน ๒๖ เรื่อง แต่อย่างไรก็ตาม มีเรื่องและประเด็นปฏิรูปที่มีค่าสถานะการบรรลุเป้าหมายลดลงจากปี ๒๕๖๒ จำนวน ๗ เรื่อง จากแผนการปฏิรูปประเทศ ๓ ด้าน ได้แก่ ด้านบริหารราชการแผ่นดิน ประเด็น (๐๒๐๔) กำลังคนภาครัฐมีขนาดที่เหมาะสมและสมรรถนะสูง ด้านกฎหมาย ประเด็น (๐๓๑๐) มีกลไกส่งเสริมการบังคับใช้กฎหมายให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และด้านเศรษฐกิจ ๕ เรื่อง ได้แก่ (๐๕๑๘) คณะอนุกรรมการขับเคลื่อนด้านการรวมกลุ่มในภูมิภาค (๐๕๒๓) ขจัดอุปสรรคด้านการเคลื่อนย้ายคน (๐๕๒๙) การปฏิรูปกรมทรัพย์สินทางปัญญา (๐๕๔๘) ระบบภาษี (๐๕๕๔) การปฏิรูปสถาบันทางเศรษฐกิจเพื่อบริหารการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดเล็ SME ทั้งนี้ ควรเน้นให้ความสำคัญในประเด็นปัญหาอุปสรรคที่ทำให้สถานะการบรรลุเป้าหมายดังกล่าวมีค่าลดลง เพื่อนำไปปรับกระบวนการ ขั้นตอน วิธีการหรือเป้าหมายที่คาดหวังจะบรรลุของแผนการปฏิรูปประเทศ และสามารถดำเนินการได้ตามเป้าประสงค์ของการปฏิรูปประเทศตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญที่กำหนดได้ต่อไป

ข้อมูลเพิ่มเติม
รายงานสรุปผลการดำเนินการ
ตามแผนการปฏิรูปประเทศ ประจำปี ๒๕๖๓

๒) ประเด็นท้าทาย การดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศ ในช่วงที่ผ่านมาประสบปัญหา อุปสรรค และความท้าทายในการดำเนินการในประเด็นต่าง ๆ เพื่อให้การปฏิรูปประเทศบรรลุผลตามเป้าหมายที่กำหนดไว้อย่างเป็นรูปธรรมภายในปี ๒๕๖๕ ตามที่แผนการปฏิรูปประเทศกำหนด โดยมีประเด็นท้าทายต่อการบรรลุเป้าหมายการปฏิรูปประเทศ อาทิ (๑) การสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับหน่วยงานผู้รับผิดชอบ ให้ทราบถึงเจตนารมณ์ สารสำคัญที่แท้จริงของกิจกรรมตามที่ระบุไว้ในแผนการปฏิรูปประเทศ (๒) ความชัดเจนของเป้าหมายและตัวชี้วัดของแผนการปฏิรูปประเทศ ทำให้เห็นถึงเป้าหมายที่เป็นรูปธรรมเดียวกันและสามารถประเมินและวัดผลความสำเร็จได้อย่างแท้จริง

(๓) กิจกรรมตามแผนการปฏิรูปประเทศมีความซ้ำซ้อนกับภารกิจปกติของหน่วยงาน ทำให้การปฏิรูปประเทศไม่เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อประชาชนได้อย่างแท้จริง (๔) การบูรณาการระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิดความเชื่อมโยงและส่งเสริมการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกัน ซึ่งได้นำประเด็นปัญหาอุปสรรคดังกล่าวมาใช้ประกอบการกำหนดแนวทางในการจัดทำแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) โดยเน้นเฉพาะกิจกรรมปฏิรูปที่จะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ (Big Rock) และให้ความสำคัญกับการขับเคลื่อนการดำเนินงานตามกิจกรรมดังกล่าวในทางปฏิบัติ เพื่อให้เกิดบรรลุเป้าหมายของแผนการปฏิรูปประเทศอย่างเป็นรูปธรรม

๓) การดำเนินการในระยะต่อไป ในช่วงที่ผ่านมาได้มีการปรับปรุงแผนการปฏิรูปประเทศให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติและแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ซึ่งคณะกรรมการปฏิรูปประเทศแต่ละด้านได้ดำเนินการตามขั้นตอนและกรอบระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด และเป็นไปตามหลักการของมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๖๒ ดังนั้น การดำเนินการระยะต่อไปนับจากนี้แผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) จะเป็นกรอบในการดำเนินการที่สำคัญ โดยจะมุ่งเน้นเฉพาะกิจกรรมการดำเนินการภายใต้กิจกรรมปฏิรูปที่จะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ หรือ กิจกรรม Big Rock เพื่อให้การขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศบรรลุผลสัมฤทธิ์ตามเป้าประสงค์ที่คาดหวังภายในกรอบระยะเวลาของกฎหมาย ซึ่งกำหนดเวลาสิ้นสุดไว้ในปี ๒๕๖๕ ทั้งนี้ สำหรับเรื่องและประเด็นปฏิรูปอื่น ๆ ของแผนปฏิรูปประเทศฉบับเดิม ที่ไม่ได้นำมากำหนดเป็นกิจกรรม Big Rock ให้หน่วยงานผู้รับผิดชอบปรับไปดำเนินการเป็นภารกิจปกติเพื่อให้ได้ผลสัมฤทธิ์ที่เป็นประโยชน์ต่อประชาชนตามเป้าหมายของรัฐธรรมนูญฯ และสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

๒.๔ การสร้างการตระหนักรู้ ความเข้าใจ และการมีส่วนร่วมของภาคีต่าง ๆ

ต่อการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ และแผนการปฏิรูปประเทศ สำนักงานฯ ได้ดำเนินการโครงการสร้างการตระหนักรู้ การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ โดยได้ดำเนินการสร้างสื่อประชาสัมพันธ์ ผ่านทางสื่อออนไลน์ Facebook โดยมีชื่อเพจว่า “คบเด็กสร้างชาติ - สร้างพลังบวก” ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อเผยแพร่คลิปวิดีโอจากโครงการการสร้างการตระหนักรู้ต่อการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติในกลุ่มคนรุ่นใหม่ผ่านกิจกรรมของกลุ่มบุคคลและ/หรือบุคคลตัวอย่างในรูปแบบสื่อวีดิทัศน์ มุ่งให้กลุ่มคนรุ่นใหม่รับทราบสาระและผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติได้อย่างถูกต้องและชัดเจน ประชาสัมพันธ์ข่าวสารเกี่ยวกับการทำดี เพื่อกระตุ้นจิตสำนึกและสร้างมุมมองในการทำความดีตามความถนัดและความสนใจ รวมถึงสำนักงานฯ ได้เผยแพร่วีดิทัศน์ผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ.๒๕๖๒ เพื่อการสร้างการตระหนักรู้เกี่ยวกับสาระสำคัญและผลการดำเนินการยุทธศาสตร์ชาติ และประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นกับภาคส่วนต่าง ๆ ในสังคมทั้งในปัจจุบันและในอนาคต ทั้งนี้ ได้เผยแพร่ผ่านทางเว็บไซต์ตาม QR Code ที่ปรากฏ อีกทั้งยังสามารถใช้ประโยชน์จากการสร้างการตระหนักรู้ให้แก่คนรุ่นใหม่ในการสร้างแนวร่วมในการทำความดี และคนรุ่นใหม่พร้อมเข้ามามีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติไปสู่การปฏิบัติต่อไป

<https://www.facebook.com/DEEWithYouth>

สื่อวีดิทัศน์

๒.๕ ประเด็นที่ควรเร่งรัดเพื่อการบรรลุเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติ
ยุทธศาสตร์ชาติให้ความสำคัญกับการพัฒนาศักยภาพและคุณภาพของประชากรไทยทุกช่วงวัย โดยที่ การศึกษาและการเรียนรู้เป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาศักยภาพคนให้มีทักษะความรู้ ทักษะอาชีพ สมรรถนะรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง จากการพัฒนาที่ผ่านมายังพบความเหลื่อมล้ำของการเข้าถึงการศึกษา ทั้งในมิติของคุณภาพและในมิติเชิงพื้นที่ ดังจะเห็นได้จาก ในช่วงที่มีสถานการณ์การแพร่ระบาดของ โควิด-19 ส่งผลให้มีการปิดสถานศึกษา โดยจัดให้มีการเรียนออนไลน์ ผ่านระบบเทคโนโลยีการศึกษา ทางไกล ซึ่งพบว่า มีปัญหาและอุปสรรค อาทิ การขาดแคลนอุปกรณ์การเรียนการสอนของนักเรียนทั้งในมิติ ของความยากจนและในมิติของการพัฒนาเชิงพื้นที่ ประกอบกับนักเรียนยังขาดความพร้อมในการเรียน ทางออนไลน์ ไม่มีสมาธิ และขาดแรงจูงใจในการเรียน จากที่เคยเรียนในห้องเรียนที่มีครูคอยกระตุ้นเตือน แต่ในทางกลับกันนักเรียนที่อยู่ในครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมที่ดี และอยู่พื้นที่เมือง ที่สามารถเข้าถึงการเรียนออนไลน์ได้ดีกว่า ประกอบกับครูผู้สอนยังไม่มีประสบการณ์ในด้านการสอน ออนไลน์ และไม่มีแนวทางในการจัดการเรียนการสอนที่ถูกต้องชัดเจน รวมไปถึงการวัดผลการเรียนที่เป็น รูปธรรม ดังนั้น จึงควรมุ่งเน้นให้ความสำคัญกับการกระจายโครงสร้างพื้นฐานด้านดิจิทัลที่จำเป็นต่อ การเรียนรู้ของนักเรียนและประชาชนทั่วไปให้มีประสิทธิภาพและทั่วถึงครอบคลุมทุกพื้นที่ รวมถึงสร้าง ความตระหนักรู้แก่นักเรียนและประชาชนทั่วไปให้เห็นความสำคัญของการศึกษาไม่ว่าจะเป็นการเรียนการสอน ออนไลน์ การเรียนในห้องเรียน และนอกห้องเรียน พัฒนาครูและแนวทางการจัดการเรียนการสอน แบบออนไลน์ที่มีมาตรฐาน นอกจากนี้ภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ควรเร่งรัดความยากจน และการพัฒนาคนทุกช่วงวัย โดยใช้ข้อมูลจากระบบบริหารจัดการข้อมูลการพัฒนาคนแบบชี้เป้า (Thai People Map and Analytic Platform : TPMAP) ซึ่งมีคนจนด้านการศึกษากว่า ๓๕๕,๕๙๓ คน หรือคิดเป็นร้อยละ ๓๖.๑๖ ของคนจนเป้าหมายทั้งหมดในปี ๒๕๖๒ มาเป็นเครื่องมือในการแก้ไขปัญหา ของประชาชนให้ตรงกับความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง ทั้งนี้ สอดคล้องกับแผนแม่บทภายใต้ ยุทธศาสตร์ชาติ (๑๓) ประเด็น การพัฒนาการเรียนรู้ แผนย่อย การปฏิรูปการเรียนรู้ที่ตอบสนอง ต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑ และ(๓) ประเด็น โครงสร้างพื้นฐาน ระบบโลจิสติกส์ และดิจิทัล แผนย่อย โครงสร้างพื้นฐานด้านดิจิทัล

๒.๖ ข้อเสนอการนายกรัฐมนตรีน การขับเคลื่อนการดำเนินการในระยะต่อไป ควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาเศรษฐกิจแบบใหม่ หรือ BCG Economy (Bio-Circular-Green Economy) ด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อโปรดทราบต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นาย دنุชา พิชนนธ์)

เลขาธิการสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
กรรมการและเลขานุการคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ

กองยุทธศาสตร์ชาติและการปฏิรูปประเทศ

โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๔๐๘๕ ต่อ ๖๒๓๐

โทรสาร ๐ ๒๒๘๐ ๖๓๘๔

E-mail: Soraya@nesdc.go.th